

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—		pol leta 11—
četrt leta 6—		četrt leta 5-50
na mesec 2—		na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izšla vseh dan zvečer izveniš modelje in praznike.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25—	celo leto K 30—
pol leta 13—		pol leta 12—
četrt leta 6-50		četrt leta 5-50
na mesec 2-30		na mesec 1-90

za Nemčijo: K 30—
za Ameriko in vse druge dežele: K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica: št. 5 telefon št. 85

Posredovalni urad v Begunjah.

Možakarji, ki se gredo v Begunjah »posredovalni urad« in so bili tako predrzni, da so vtaknili svoje nosove v zabave pod kozolcem ondotnega župnika, so se menda vstrašili preiskave zaradi zlorabe uradne oblasti, kajti pohiteli so poslati nam — popravek. No, s popravki in zavijanjem se ni še nobena stvar spravila iz sveta in se tudi ta ne bo. Popravek se glasi:

Sklicujoč se na § 19. tisk. zak. z dne 17. decembra 1862, drž. zak. št. 6 ex 1863, zahtevamo z ozirom na dopis, objavljen pod zaglavjem: »Donesek k poglavju o občinskih posredovalnih uradih« v št. 188 z dne 19. avgusta 1912 Vašega lista, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami nastopni stvarni popravek:

1. Ni res, »da člani posredovalnega urada najbrže niso bili voljeni po § 2. omenjenega zakona,« ampak res je, da so bili postavno izvoljeni.

2. Ni res, »da sami niso vedeli za to čast,« ampak res je, da so jo radovoljno prevzeli.

3. Ni res, »da je bilo v največji naglici zbornih skupaj nekaj klerikalcev,« ampak res je, da je posredovalni urad naznanil že 1. julija 1912 na dež. odbor in c. kr. okrajno glavarstvo, da začne poslovanje dne 1. avgusta 1912, dotična poravnava pa se je vršila 8. in 10. avgusta 1912.

4. Ni res, »da izid volitev ni bil postavno razglašen,« ampak res je, da je bil isti razglašen dne 2. februarja 1912 pred cerkvijo javno, skozi 14 dni na občinsko desko nabit ter 11. februarja 1912 pod št. 149 naznanjen dež. odboru in c. kr. okr. glavarstvu.

5. Ni res, »da se je delalo z grožnjami,« ampak res je, da se je fantu samo pojasnil namen posredovalnih uradov.

6. Ni res, »da se je grozilo: »fant, zaprt boš toliko in toliko časa, če se lepo pred nami z g. župnikom ne poravnas,« ampak res je, da se ga je pozvalo, naj odkritosrčno pove, kar je videl.

7. Ni res, »da je stal fant pred razpelom, ampak res je, da je stalo

razpelo nad fantom na svojem navadnem mestu na omari.

8. Ni res, »da je stal fant v »svitu sveč«, ampak res je, da so stale sveče neprižgane na omari, kot navadno.

9. Ni res, »da »dečko ni mogel drugega trditi, kot, da je bil župnik res pod kozolcem,« ampak res je, da je izjavil, da nikogar ni videl pod kozolcem.

10. Ni res, »da je »posredovalni urad zaprisegel obtoženca,« ampak res je, da fant ni bil pri posredovalnem uradu zapriseden.

11. Ni res, »da je »objubil posredovalni urad nositi 30 K stroškov,« ampak res je, da urad ni nikakršne vsote objubil.

Posredovalni urad v Begunjah na Gorenjskem, dne 22. avgusta 1912. Ferdo Lavrinc, zapisnikar. Janez Trunk, načelnik. Luka Lenger, zaupnik. Josef Resman, zaupnik.

Razume se seveda ob sebi, da je ta popravek od muh in ni vreden piškavega oreha. Zloraba § 19. tiskovnega zakona je seveda vsakemu dovoljena, zloraba uradne oblasti pa ne in zato pozivljamo novič okrajno glavarstvo in eventualno državno pravdnstvo, naj ta slučaj preišče in naj begunske možakarje temeljito pouči, kaj smejo in česa ne smejo.

Velik razložek.

Marljivi dr. Steinwender je začel v dunajskem »Tagblattu« priobčevati programatične članke o bodočnosti Nemcev v avstrijski državi. Že začetek je tak, da mu je treba takoj ugovarjati.

Dr. Steinwender pravi, da so se avstrijski Nemci v zadnjih letih »podržali«, to se pravi, da so se — izvemši socialne demokrate — postavili na stališče, po katerem ni mogoče nobeno nasprotje med državnimi interesi in med nemškimi narodnimi koristmi, da delajo za državo in ji dovoljujejo vse zastoni, ter da so vsled tega zopet zadobili vodstvo in prvenstvo v državi.

Izvajanja dr. Steinwenderja obsegajo indirektno očitjanje, da drugi narodi avstrijski ne zavzemajo tako plemenitega stališča napram državi. To je tudi popolnoma resnično, izvemši seveda Poljake, ki so v isto

tako prijetnem položaju, kakor Nemci.

Med nemškim in poljskim stališčem napram državi in med stališčem Čehov, narodnih Slovencev — med katere pa klerikalcev ne moremo šteti, ker so vse slovenske narodne zahteve položili ad acta — in Malorusov je zaradi tega tak razložek, ker imajo Nemci ne vse kar sploh potrebujejo, nego še veliko več, med tem ko so Slovani prikrajšani ne le v svojih pravicah, nego tudi v najnujnejših življenjskih pogojih. Nemci so lahko zadovoljni s sedanjimi krivičnimi razmerami v državi, saj jim zagotavljajo nadladvo in ogromne koristi, ki iz tega izvirajo, Slovani pa s temi razmerami seveda ne morejo biti zadovoljni, nego morajo delati na premembo teh razmer z vsemi silami.

Dr. Steinwender je zagrešil hudo krivico, trdeč, da Nemci dovoljujejo državi vse kar potrebuje zastoni. Ravno nasprotno je res. Kaj to ni mar bogato plačilo za Nemce, da vzdržujejo vse vlade Slovanom krivične, a Nemcem tako ugodne razmere, da prikrajšujejo Slované na vseh koncih in krajih in jim podkopavajo vso narodno in gospodarsko eksistenco? To je kraljevsko plačilo za vse to, kar store Nemci za državo in predrzno je spriču temu trdit, da Nemci državi vse zastoni dovoljujejo, kar potrebuje. Ne zastoni so Nemci poleg Poljakov prva podpora vsake vlade, marveč za bogata plačila v materialnih koristih in v podeljevanju, razširjevanju in utrjevanju pravic in pozicij, ki so za Nemce največje važnosti in s katerimi znatno pospešujejo svojo uničevalno vojsko zlasti zoper Slované na jugu.

Dr. Steinwender upa, da se bo nemško prvenstvo, torej nemško gospodstvo v Avstriji še utrdilo. Navdaja ga sladke optimizem. Glede nas Slovencev je ta optimizem morda opravičen. Z zmago klerikalizma na Slovenskem je slovenskim narodnim postulatam zadan grozen udarec, kajti klerikalci se zanje ne zmejnijo drugače, kakor na kakem shodu, ne store pa ničesar, absolutno ničesar, da bi svojemu narodu priborili le najprimitivnejše pogoje nacionalni eksistenci.

»Vrnite se domov,« je rekel Ibrahim paša Albancem. »Črnogorci so prodrli že do Berane, bolgarska

Kako se je sklenil »sporazum« med Albanci in Turki.

(Izviran dopis iz Makedonije.)

V Skoplju, 19. avg.

Od sobote sem se je tok dogodkov bistveno spremenil.

Vojska, ki so jo na zahtevo Albancev umaknili iz Ferizovića in Kačanika, je razmeščena na vse strani okrog Skoplja, da se zdi, kakor da bi bili Albanci, nahajajoči se v mestu, ujeti v past, ker so od vojaštva blokirani od vseh strani.

V soboto in nedeljo so dospeli v Skoplje iz Ferizovića in Kačanika 3 bataljoni pehote in dve bateriji brzostrelnih topov. V nedeljo zvečer se je pripeljalo iz Soluna 7 bataljonov pehote, 30 bataljonov pa jih še pošljejo. Kam je vse to vojaštvo namenjeno, nihče ne ve, govori pa se, da vsa ta armada odide na bolgarsko mejo. Ako pa je to res, to je drugo vprašanje. Iz Bitolja se je z 8 bataljoni odpravil preko Prilepa Djavid paša v Veles. Pravijo, da so tudi ti bataljoni namenjeni »na bolgarsko mejo«.

Ako ne štejemo konjice in artilerije, se nahaja sedaj v Skoplju 25 bataljonov.

V soboto zvečer je došel semkaj Ibrahim paša, predsednik takozvane albanske komisije.

Takoj po njegovem prihodu so se pričele v poslopiju vilajetske oblasti pogajanja z Albanci. Pogajanja so se takoj razbila.

Med pogajanjimi je Ibrahim paša ukazal vojaštvu, naj bo pripravljeno za napad. Istočasno so bili pod vasjo Vodno na holmu nad železniško postajo razmeščeni topovi.

Pogajanja so se nadaljevala v nedeljo.

Albanci so morali na tej seji računati z dejstvom, da so obkoljeni od vseh strani in da jim komisija samo pro forma izjavlja, da so vse njihove zahteve sprejete.

Zavedali so se, da so prevarjeni, zato jim ni preostajalo drugega, kakor da izrazijo svojo pripravljenost, da se vrnejo na svoja domovanja, kakor je to komisija od njih zahtevala.

»Vrnite se domov,« je rekel Ibrahim paša Albancem. »Črnogorci so prodrli že do Berane, bolgarska

vojska je na meji. Vrnite se k svojim ognjiščem, čim prispete domov, vam bomo poslali 50.000 pušk najnovejšega sistema.«

V teh razmerah so se Albanci odločili, da se razidejo in da se vrnejo na svoja domovja.

Danes, v ponedeljek zjutraj, jih je hotelo s posebnim vlakom oditi preko tisoč.

V vlak je že vstopil Isa beg Boljetinac. Vlak se je že pomikal, ko je Riza beg poslal Boljetincu vest, naj se ne odpelje, marveč ostane. Isa beg je takoj izstopil iz vlaka in z njim vred več kakor polovica ostalih Albancev.

S posebnih vlakom je na to odpotovalo samo okrog 400 mož.

Po tem dogodku so se jele širiti po mestu najstrašnejše vesti: da je dan Albancem rok do danes zvečer ob 6., da zapuste mesto, sicer da jih bo napadlo vojaštvo. Na mah so bile vse trgovine in prodajalne zaprte.

Prebivalstvo je jelo bežati iz mesta: posamezne rodbine so s prvim vlakom pobegnile preko srbske meje.

Konzuli vseh držav, ki so v Skoplju zastopane, so odšli k valiji, da jim do potrebne informacije in pojasnila.

Valija Galib paša jim ni mogel dati nobenih informacij, marveč jih je poslal k Ibrahimu paši.

Le-ta je konzulom izjavil, da se ni treba ničesar bati, češ, da bo že vojska pazila na to, da se ne bo dogodil noben nered ali nemir.

Vkljub temu je prebivalstvo v velikem strahu. Boji se namreč, da bi Albanci ostali v Skoplju preko danega jima roka in da bi vsled tega prišlo do spopada z vojsko in do splošnega pokola.

Arnavti izjavljajo, da se bodo sicer vrnili domov, da se bodo vladi strašno maščevali, ker jih je tako brezvestno prevarila in osleparila.

Kakor stvari sedaj stoje, se ne more govoriti o tem, da bi bil s povratkom Albancev konec tudi albanske vstaje.

Nasprotno. Čim se Arnavti vrnejo k svojim ognjiščem, bo vsa Stara Srbija in Albanija v plamenu.

Isa beg Boljetinac je danes na javnem trgu v prisotnosti stotine vojakov izjavil:

»To je bil zadnji poskus, da se mirno pobotamo z vlado. Odhajamo osleparjeni iz Skoplja, toda ko se vrnemo domov, bo govorilo orožje!«

LISTEK.

Medpotoma.

Prvi razred. Nekoliko starikava eleganca. Bele čipke nad zelenobaržunastimi naslanjaji so bile oprane že bogve kolikokrat. Rdečerjava preproga na tleh je potepšana in zgrbavščena kakor papirnate pravice slovenskega naroda. Najbolj ga še pihne štirioglato ogledalo, vdelano v steno med spodnjima mrežama.

V prvem razredu se vozijo največji bogataši, najvišja gospoda in največji faloti; ta resnica je tako stara kakor prvi razred.

Izprevednik vstopi tiho kakor senca iz Elizija, salutira, prečipne vozni list. Ne zine nobene besedice, saj ne ve, kdo sedi pred njim: ali vpliven akcionar ali višji železniški uradnik ali izkušni lump.

Tudi mene je pozdravil s tihim velespoštovanjem. Bržkotne me je imel za kakšnega milijonarja iz boljših hiš. Obhajali so me kaj prijetni občutki. Odšel je prav tako nemo, kakor se je bil pokazal.

Pri jako širokem oknu je ždela orokavičena postarna dama. Okoli vratu ji je visela dolga zlata verižica; nanjo je bila pripeta pahljača. Rahlo je šumela svila ob vsakem gibu. Pogovarjala se je z rdečeličnim,

sivolasim generalom, ki se mu je svetilo na prsih pet križev in kolajn. Menila sta se o Benetkah.

Nasproti mene je sedel elegantno obleden možakar, podoben raziranemu mopsu. Iz pogovora sem razvidel, da je hud nemški pesnik. Svoji ubogi žrtvi, zarjaveli devici s koketno napihnjenimi prsmi, je predaval o psihologiji spoznavanja in hvalil brezobziren naturalizem kot temelj in bistvo vse umetnosti in poezije. Onemogla žrtev se je melanholično smehljala in se krepčala s čokoladnimi biškoti. Poet je prihajal čimdalje tem bolj naturalističen. Gotovo je še tisti dan zložil novo pesmico:

Von des Esels Adel
Und der Sau Triumph.

Moril je s svojo modrostjo ves kupe. Na prvi postaji sem se preselil v oddelek drugega razreda. Ondi je bilo vse manj nobel; žamet je nadomeščalo črno usnje. Čipk ni bilo nobenih.

Tukaj sta se vozila samo dva popotnika, oče in mlada hčerka. Majhni tolsti starec je dremal kakor penzioniran genij miru. Na rokah so se mu svetili prstani z diamanti, na ovratnici igla z debelim biserom, na velikem, pisano oblečenem trebuhu mu je bingljala težka zlata veriga. Naenkrat je jel smrčati kakor narkotiziran gorila.

Zraven njega je sedela bujna, skoraj prebujna hči. Njen eksotični obraz se mi ni zdel napačen; roke

in noge so bile majhne. Bilo ji je menda komaj šestnajst let.

Njen papa je vlekel dreto tako brutalno, kakor bi žagal same hrastove grčve. Ona se mi je nasmešnila brez zadrege in iztegnila oblo roko, da bi zbudila smrdulja.

»Pustite ga, gospodična!« sem dejal tiho. »Dovolite mi — gospoda, ste tuji?«

»Iz Rusije. Peljava se v Italijo.« Motril sem jo z večjim zanimanjem. Z malomarno, leno gracijo je premikala roke in me gledala kakor starega znanca.

»Ruska Juda sva,« je nadaljevala odkritosrčno. »Potujeva za zabavo. Rubelj ima povsod svojo moč.«

»Za zabavo,« sem si mislil. »Krasna zabava, poslušati tako kani-balsko smrčenje.«

Stari Žid je žagal pravkar posebno trdo grčo.

Zanimiva devojka mi je povedala še marsikaj, toda vedno je bil refren: »Povsod ima rubelj svojo moč.«

Medtem je njen oče malo odnehal in fagotiral rahleje. Včas je zacmakal, goltnil in mrmral:

»42% srebrna renta 87-40... 87-60.«

Da bi obredel vse tri razrede, sem šel še v tretjega. V drugi vrsti klopi je sedela umazana družina. Videlo se je staršem in njih štirim otrokom, da potujejo že dolgo.

Mati je česala razkuštrane lase svoje najstarejše, menda dvanajst-

letne hčerke. Najmlajši sin se je valjal po tleh. Očetu je neprenehoma igral blažen smeh na shuškanem obrazu.

»Odkod pa, prijatelj?«

»Iz Avstralije.«

»Kaj ste uganjali tam?«

»Tesaril sem, pa mizaril. Prihranil sem si nekaj.«

»In zdaj se vračate domov?«

»Domov, po petnajstih letih,« je potrdil in smejalo se mu je kar samo od sebe. »Vozimo se že več tednov.«

»Kako je v Avstraliji?«

»He, tako. Nič posebnega. Slaba hrana. Nekatere stvari so strašno drage. Početkoma sem stradal dosti.«

»Ali si v domovini ne bi bili mogli prisluziti in privarčevati toliko, kakor v tujini?«

»Eh, že... pa...« se je obotavljal in praskal za ušesi. »Veste, doma je človek ves drugačen...«

Pogledal je skozi okno. »Tam, za tistim hribom sem doma.« Zopet se je smehljajal.

Na prihodnji postaji je vstopila gospa z dvema hčerama in sinkom. Mali porednež me je pozdravil s tem, da mi je pokazal svoj cenjeni jezik.

Večja hčerka je že nosila dolga krila. Malce ogorelo obličje ji je bilo čudovito pravilno; izmed gostih črnih trepalnic so se svetile čarobne, triumfalne sive oči. V tako krasotico se zaljubi človek mehkega srca, kakor bi pihnil. Ogledala me je izzivalno

in jedla bonbone kakor vsakdanji kruh. Srce se mi je jelo tajati. Zamizal sem.

Mati ponosne krasotice je menda mislila, da spim, in velela mlajši hčerki: »Herta, zo tu dihi doh šnajcn!«

»Ih kon nit.«

»Jo varum den nit?«

»Hob kajn šnajctihl mit.«

»Zokthil zagt mon in di pesrn Kraje. Merk dir dos! Jec pist šon gros gnug. Semst dihi nit, du gorštigr Froc, one Zokthul umatum claufn, vi dos libe Fih? Do host drvajln majns. Du, Gustl, loh nit zo gajstrajh, du Mistpup, du niksnucigr! Dn goncn Tog mus mon zih ergern. Ver dir glajh helfn!«

In jezna mati je dala porednemu Gustlnu klofuto za pokoro. Ob klasični nemščini hude gospe so se ohladili moji občutki in nič več se ni tajalo srce.

»Zbogom, gospod!« je dejal mizar iz Avstralije. »Tukaj moramo izstopiti. Smo že doma. Zdravi ostani!«

»Bog vam daj srečo tudi doma! Zbogom!«

»Doma, doma!« so vzklikali otroci. Nežno jih je vzdigal iz voza. Ta mož se mi je medpotoma zdel najzadovoljnejši človek, kolikor sem jih videl.

Rado Murnik.

Štajersko.

Iz Celja. Poročali smo že o sicer precej krotki revoluciji med našimi nemškonacionalnimi someščani zaradi previsokih predpisov osebnodohodninske davka. O tej poročila tudi »Marb. Zeit.« in dostavlja: »Ako gotovi poslanci glasujejo za ogromno zvišanje izdatkov za armado in vojno mornarico, mora država gledati, da te izdatke pokrije...« Ni treba menda posebej dostavljati, da leti to na poštenjaka Marckhla. Isto je treba ob priliki povedati tudi našim preljubim državnim poslancem.

Boj med nemškimi klerikalci na Štajerskem. V radgonskem volilnem okraju je pri lanskim državnoborskih volitvah propadel staroklerikalni kandidat in prejšnji državni poslanec Krenn proti krščanskosociji, županu dr. Potzingerju. Krenn bi pa rad vsaj zlezal zopet v deželni zbor in zato je že začel z živahno volilno agitacijo za bodoče deželnozbornske volitve. Pa tudi dr. Potzingerjevi pristaši ne mirujejo. V nedeljo so imeli shod v St. Petru na Ottersbachu, na katerem so sklenili kandidirati tudi v deželni zbor dr. Potzingerja proti Krennu. — Zanimivo je, da so govorniki na tem shodu računali s skorajšnjim razpustom štajerskega deželne zboru kot z gotovim dejstvom. Med nemškimi klerikalci vlada sploh prepričanje, da kakoršenkoli sporazum vsaj za sedaj ni mogoč v štajerskem deželnem zboru.

Iz Pragerskega nam pišejo: Slovenski potniki na Južni železnici se vedno pogosteje pritožujejo o neaktivnosti in sirovosti nemških uradnikov na tej progi. Enkrat izjavijo, seve na višje povelje, priprosti uslužbenci, drugi pa uradniki, posebno kakšni mlečnozobi praktikanti ali aspiranti, ki bi se radi prikupili vsemogočnim gospodi okrog nemškega narodnega sveta na Sp. Štajerskem. Saj je že davno znano, da pri Južni železnici ne nastavlja uradništva ravnanjstvo z ozirom na njih zmožnosti in z ozirom na prospeh podjetja, temveč po diktatu hujšakačev pri spodnještajerskem narodnem svetu. In tako nemško uradništvo na Južni železnici mirno izziva in kujonira slovenske potnike, posebno če zaloti koga samega in vidi, da je brez obrambe in priči. Največ imajo trpeti Slovenci-izletniki ob nedeljah in praznikih, če jih zadene nesreča, da se morajo voziti čez ta nemškonacionalni svinjak, ki se imenuje tudi postaja Južne železnice Pragersko. Isto nedeljo ko sokolska slavnost v Trbovljah se je vršila tu na Pragerskem neka veselica državne zveze nemških železničarjev. Ta dan so nosili uradniki in uslužbenci nemške narodnosti na Pragerskem nemške trakove, da bi izzivali mimo se vozeče Sokole. Nekega Sokola, ki je moral ponoči čakati na zvezo proti Središču, je izzival neki uradnik — reklo se mi je, da Zollner — z besedami: »Wie der Kerl Farben spielt!« Neki »pristno« nemški uradnik Kybiček — očitno češki renegat — mu je sekundiral rekoč: »Bei uns in Marburg sollte er sich zeigen!« Vprašamo ravnateljstvo Južne železnice, je-li pripravljeno podučiti svoje uradnike, kako se imajo v službi vesti? Mi mislimo da kot uradniki, ne pa kot cestni pobalini. Nemškimi uradnikom, ki so službovali, ali še službujejo na postaji Pragersko, pa svetujemo veliko mero dostojnosti in ponižnosti. Kajti naše potrpežljivosti bo kmalu konec in potem objavimo odprto pismo bivšega nadučitelja Streckerja na deželni šolski svet štajerski. Potnikom pa nujno svetujemo, da se v vseh slučajih, ko se jih izziva ali kujonira, takoj pisмено pritožijo na ravnateljstvo Južne železnice, da bo to vendar enkrat prišlo do prepričanja, da nemškonacionalni pobalini ne sodijo na spodnještajerske železniške postaje.

Gg. ključavničarski mojstri! Ali bi hotel kdo sprejeti v poduk pridnega 14letnega dečka, ki je prav dobro dovršil slovensko šolo v kraju na Štajerskem, kjer je tudi nemška šola? Ponudbo, oziroma vprašanje blagovolite nasloviti na uredništvo »Slov. Naroda«!

Iz Maribora nam pišejo: Ko smo se peljali zadnjič iz Trbovelj, smo videli na Pragerskem zbrano trumo mariborskih turnarjev, ki so se seveda trudili, da nas kolikor mogoče izzivajo. Mi smo se mrzličnemu prizadevanju ne nedisciplinirane renegatske tolpe samo smejali. Med turnarji pa je bila zelo glasna neka turnarica z zelo nakodranimi lasmi, ki je kazala svojo »völkische« vzgojo s tem, da nam je kazala — jezik in se čudno zvijala z gornjim životom, pri čemur se je pokazalo, da nima niti — srcaje ali pa tako raztrgano, da bo že morala prositi za podporo pri »Südmarki«, da si kakšno kupi. Taki elementi branijo spodnještajersko nemštvo!

Iz Maribora. (Nemškonacionalni obrtniki v boju proti umazani konkurenci.) Zveza mariborskih obrtnikov in trgovcev je objavila pretečenega tedna poziv na mariborsko meščanstvo, naj jo podpira v boju proti umazani konkurenci. Podpisala sta ta poziv nemška nacionalca Havliček — prosimo, mož se ne piše s »tsch« — in propadli kandidat Kral. Proti taki akciji nimamo čisto nič — ali povedati moramo javnosti, da ni ničesar drugega kot velikanska hinavščina, pristna nemškonacionalna hinavščina. Za dva meseca se vrše občinske volitve in vladajoča klika se boji za glasove malih trgovcev in obrtnikov, ki hudo trpe vsled konkurence tujih agentov in tvrdk. Vaš dopisnik se je tudi povprašal v vrstah teh ljudi, ali kaj verujejo v omejen oklic in lepe obljube, da se bodo odslej vsa javna dela oddajala le realnim tvrdkam po dobrih cenah in bode prenehala umazana konkurenca med obrtniki samimi. Kaj pak, se mu je odgovorilo. V odboru, ki hoče delati proti umazani konkurenci, sedi tudi tiskarnar Mostböck. Pred kratkim so stavile tukajšnje tri nemške tiskarne — slovenska seve ne pride v poštev — oferte za napravo tiskovin za volilne imenike pri bodočih občinskih volitvah in menda tudi za ostale tiskovinske potrebščine ob tej priliki. Kralik je zahteval 700, Mostböck 500 kron, dasi bi moral pri tem znesku delati v zgubo. Delo je dobil Kralik, ker mestni očetje potrebujejo za občinske volitve njegovo »Marb. Zeit.«, Mostböck pa lahko sedaj prvi premišluje o umazani konkurenci. In tako gre to povsod pri nas. Nemških nacionalcev je sama hinavščina in drugega nič.

Koroško.

Iz Celovca. »Klagenfurter Zeitung« je priobčila v št. 189. notico »Gekentertes Boot«, ki pa ne odgovarja resnici. Najtežji del rešitve je izvršil pešec 17. pešpolka Edvard Koleča. Kot plavalni učitelj na tamšnjem vojaškem kopališču je takoj opazil neizgodo, skočil v čoln in nemudoma veslal na mesto nesreče, kjer je potegnil iz vode dve potapljaljoči se dami, kar spriču razburkane jezera in obilnosti starejših dame, ki je v tukajšnjih aristokratskih krogih dobro znana, ni bila igrača. Za njegovo vlogo in energično postopanje ga je milostna grofinja že nagradila z znatno vsoto 4 kron.

Živinska kuga na gobcu in parkljih se je začela vedno bolj širiti tudi po zgornji Dravski dolini. Trgovina z živino je v nekaterih krajih popolnoma zaprta.

Okradena natakara. Natakari Cecilijski Pivkovi v Lesjakovi gostilni v Porečah je ukradel neznan tat iz nezaklenjenega predala 280 kron drobiža.

Okradena mačeha. Na predlog državnega pravdnictva v Celovcu so snoči ob 11. ponoči aretirali v Beljaku izvoščeka Val. K. ker je ukradel svoji mačehi, s katero se je vedno prepiral, ker mu ni hotela dajati denarja — čez 1000 kron. — Aretirani je tatvino priznal.

Požar pri Trgu. Ob 4. jutraj predvčerajšnjem je izbruhnil ogenj na posestvu Schmidovem. Ogenj se je silno hitro širil in je uničil hišo z vsemi gospodarskimi poslopji. Pri gašenju sta se težko poškodovala dva gasilca. Kako je ogenj nastal še ni znano.

Obesil se je pri nekem posestniku ne daleč od Glenč 50letni hlapec Ferd. Fuchs. Vzrok samomora je neznan.

Primorsko.

Iz šolske službe. Profesor na državni realki v Zadru dr. Marka Granic je dobil naslov šolskega svetnika.

Nevarno je obohel v Gorici poslanik grof Henrik Calice. Ker je mož že precej star, se je bati, da podleže.

Izpuščen vohun. Iz preiskovalnih zaporov v Gorici so izpustili Evgena Florjančiča, ki je bil svoječasno aretiran zaradi vohunstva.

Umrli je v gorški bolnišnici oni Pavlin, o katerem smo poročali, da se je ponesrečil v neki gostilni na Pokopališki cesti, kjer je za stavo vzdignil in držal nad glavo z eno roko cel zaboj pive.

Obstrukcija v tržaškem občinskem svetu. V večerajnji seji tržaškega občinskega sveta so socialni demokrati nadaljevali s svojo obstrukcijo proti tiskarskemu načrtu tržaškega vodovoda. Govoril je obč. zikata. Černivc je povedal, da ima od načrt večine in mnenje mestnega fizikata. Črnivc je povedal, da ima od svoje stranke nalog predlagati 1200 izprememb k predlogom mestne vodovodne komisije. Poudarjal je v svojem govoru Černivc, da se je pre-

prčal iz uradnih splov pri okr. glavarstvu v Gradišču, da je prvi podžupan odvetnik dr. Richetti zastopal timavski načrt edino le v korist svojih klijentov princev Thurn-Taxis, pri tem pa je pozabil korist mestne občine in njenih davkoplačevalcev. Princezinja Hohenlohe-Thurn-Taxis je baje, kakor trdi govornik, že leta 1902 po svojem zastopniku dr. Richettiju zahtevala od državnega erarja pravico, da sme odpeljati vodo iz reke Timavo. Sedaj pa zahteva za odstop te pravice, katere niti ne poseduje, nič manj kot 1 milijon kron ob občini. Ob 11. zvečer je župan sejo zaključil. Seja se nadaljuje danes. Po seji je šlo po mestu demonstrativno veliko socialnih demokratov v večjih skupinah. Do resnejših nemirov ni prišlo.

Umrli je v Trstu po dolgi mučni bolezni poduradnik Južne železnice Josip Košir. Mož je bil zvest narodnjak in povsod zelo priljubljen.

Odlikovanje. Namestništvo v Trstu je podelilo častno kolajno za 40letno službovanje ribiškemu nadzorniku v Trstu Petru Loriniju in za 25letno uspešno delovanje pri požarni brambi Petru Vugi v Kanalu.

Tarifne konference v Trstu. V Trstu se sestanejo zastopniki pomorskih prometnih družb h konferenci, na kateri se bodo določili novi tarifi za Jadransko-nemški promet.

Pomiloščen je Peter Jakumin iz Kubeđa, ki je bil obsojen pred zadnjo tržaško poroto v smrt na visliči. Jakuminu se je spremenila smrtna kazen v dosmrtno ječo.

Neznan samomorilec. V Skorktli so našli pred neko vilo ustreljenega v usta neznanega približno 30 let starega moža. Zdravnik je konstatiral, da je samomorilec takoj po strelo obležal mrtev. Dosedaj še niso dognali kdo je samomorilec.

Nesreča na cesti. Delavca 47letnega M. Kalupko je povozil na cesti Teza v Trstu neznan voznik in ga smrtno nevarno poškodoval. Nesrečo je povzročila neprevidna vožnja. Kalupko so odpeljali v brezupnem stanju v bolnišnico, neznan voznik pa je pustil voz s konji na cesti in pobegnil.

Premeščene torpedovke. V Trstu nastanjene 4 torpedovke so premeščene od Josipovega pomola pred Terezijin pomol, kjer grade sedaj vojaška skladišča, pozneje pa bodo zgradili na tem prostoru tudi mornariško vojašnico.

Nove železnice. Železniško ministrstvo je dovolilo tajniku I. hrvaške hranilnice Dušanu N. Plavčiču in inženirju Dušanu Biracu tehnične predpriprave za zgradbo ozkotirne železnice iz Ike do Stefanijine koče in od tod na vrh Učke gore in za železnico iz Opatije v Veprinac.

Nova jadrnica. Iz Kopra poročajo, da so spustili v morje v ladjedelnici Anton d' Este novo jadrnico »Princ Mema«, ki je določena za neko albansko družbo. Jadrnica, ki je 30 m dolga je povsem moderno opremljena in ima tudi naftamotor s 40 konjskimi silami.

Zanimiva aretacija. V Pulju so aretirali snoči na poziv carinske oblasti izdelovalca sodavice in pokalic Dominika Gorlatto, ker so dobili v njegovi zalogi veliko množino sahara, s katerim je izdeloval svoje izdelke.

Dalmatinski cement. Laška vlada je naročila pri dalmatinskih podjetjih za izdelavo cementa velike množine cementa za Tripolitanijsko. Tem naročilom se je pridružil tudi Rusija, ki je tudi naročila ogromne množine cementa.

Ruska topničarka »Donec« je priplula včeraj iz Trsta na Reko, kjer ostane 4 dni. Rusko topničarko so na Reki jako slovesno sprejeli.

Ponesrečen otrok. Triletna deklica N. Stefanutijska na Reki se je igrala v odsotnosti matere s škatljico užgalic. Pri tem se je vnela škatlja in otrok je bil naenkrat v plamenju. Ko je pritekla na klic otroka mati, je bila deklica že tako opečena, da je v kratkem umrla.

Armada rešitve.

(A. Zavadil).

Sedaj, ko je umrl general Booth, čitamo po časnikih dolga poročila o »Armadi rešitve« (Salvation Army). Sledeči opis sem napisal v šotorih armade v Kolinu ob Reni, torej lahko poročam verodostojno.

Salvation Army je verskosocialna naprava, ki jo je po vojaškem vzoru l. 1865. ustanovil Anglež William Booth, hoteč z njo opomagati telesno in duševno zanemarjenim ljudem. Armada rešitve se potemtakem peča z miselnim in doberdelnim delovanjem. Sam sebe je Booth imenoval generala, njegova žena je bila aktivna generalka, potem se njegova armada deli na vojna krđela, divizije in brigade, posamezni poveljniki pa so: komanderji in komanderke, polkovniki, majorji, oficirji in oficirke.

kadeti in kadetinke (kakor bogoslovci, svoje semenišče imenujejo kadetno šolo), vojaki (izpreobrnjeni grešniki) in rekruti t. j. ljudje, ki zahajajo k njihovim shodom in se k njim morda enkrat pridružijo. Vojško obliko kaže tudi njih uniforma, svoje versko-družabno življenje imenujejo »vojno«, svoje procesije »marše«, svoje pridige pa »salve in kanonade«, s katerimi napadajo satanove trdnjave.

General Booth se je rodil leta 1829. v Nottinghamu na Angleškem. Njegov oče je bil trgovec in William se je imel tudi posvetiti trgovini. Rodbina je bila angleško-državne vere. Ko pa je 13letni William slišal nekoč metodističnega pridigarja, uveril se je, da je njegovo dosedanje verstvo dokaj »slow« (plitvo). Prestopil je tedaj k metodistom in že v 16. letu se je sam pečal z miselnim pridigovanjem. Na Angleškem namreč čuti že vsak deseti mož v sebi poklic, da pridiguje svojim someščanom, zato tam tudi ni nič kaj izvanrednega, ako naletiš ob nedeljah na ulici na trumo ljudi, ki ondi poslušajo kakega pridigarja. Seveda je dvomljivo, ali take pridige segajo poslušalcem v srce, a angleška nedelja je preveč pusta in dolgočasna, zato je tudi tako kratkočasje dobrodošlo, nekoliko vendarle prežene enoličnost in dolgčas. Booth pa je dosegel s svojimi pridigami neznanskih uspehov. Zbog tega se je v 26. letu popolnoma odpovedal trgovstvu ter posvetil vse svoje moči pridigarstvu. V onem času je tudi veliko potoval po deželi pridigujoč, in povsod ga je vleklo k najubožnejšim, k najbolj zapuščenim in zanemarjenim ljudem. Veliko jih je tudi pridobil za pošteno življenje, ali zelena nevoščljivost ni spala, metodističnim predstojnikom ni bilo všeč Boothovo občevanje z reveži in so ga hoteli prisiliti, da molči. Poklicali so ga pred svoj konzistorij ter mu ondi dali na izbero: ali naj odide, ali naj pridiguje po njih volji in okusu. — »Nikdar!« je srčno odgovoril Booth, »nikdar ne bom pridigoval, kakor bi vam ugajalo,« in v tem trenutku je v galeriji zaklical neki ženski glas tudi: »Nikdar!« Bila je to Boothova plemenita žena Katarina († 1890), ki se je v vsem strinjala s svojim navdušenim možem.

Brez vinarja v žepu in s 4 otroki se je zdaj Booth podal na svetno morje med ljudi, da uresničuje ter uveljavlja svoje blage sanje o človekoljubju, da olajšuje človeško revščino. To se je zgodilo l. 1865.

Druugo odločno stopinjo je Booth storil 12 let pozneje. Ko je namreč prišel navskriž z Metodisti, odšel je v London in prirojeni nagon ga je vleklo v vzhodni del mesta, imenoma Whitechapel, v najbolj razupit kraj revščine.

Na Nemškem in na Angleškem je veliko verskih ločin, novi pridigar tam ni nikak poseben pojav. A ta-le mož z dolgo brado nemara vendarle je imel posebno privlačno moč, da si je z besedo umilil in pridobil ljudstvo. To ljudstvo je bilo prepojeno z moralno revščino, stradojoče v najhujšem pomanjkanju in brez kakršnekoli vere. To pa je blagega Bootha skledo in vznemirjalo, zato je sklenil, da svoje življenje posveti temu ljudstvu, da ga reši npravne in gmotne bede. Na ulicah, v sredini nevarnih lopovov, v krčmah med alkoholiki in vlačugami je pridigoval in pel, opominjal in rotil, naj vendar začnejo pošteno živeti, naj hodijo v cerkev in posvečujejo dan Gospodov. Ni dvoma, da je ta mož, zdaj 83letni starček, prvi general in ustanovitelj »Armade rešitve« tisti, ki ga navdaja globoko, iskreno in plemenito človekoljubje. Booth je tudi v istini sočustvoval s tem ljudstvom, ki ga je gledal okoli sebe, za katero pa se ni brigala nobena verska družba. Zato se je odločil, da zanje poskrbi sam, da sam te izvržence pripelje k Bogu in poštenemu življenju. Njegovo načelo je bilo: »Dajmo ljudstvu najpoprej kruh in juho, potem šele postave. Ako hočemo ljudstvu govoriti o rešitvi duše, ne pri-pustimo, da gine telesno.« Ko je to ljudstvo pozival naj vendar hodijo v cerkev, nekateri so ga ubogali ter so v resnici šli, a visoka državna cerkev ni marala takih ovčic v svojih lepo zidanih stolnicah. Ljudstvo se je vračalo k Boothu in general je za skrajno potrebo najel neko staro plesišče in je ondi pridigoval pijancem, tatov, postopačem, kratkomalo najslabšim izmetkom človeštva. Njegova beseda pa je padala na rodovitna tla. Zakrknjeni in trdovratni možje so se razsolzili ter obljubovali pobožnanje, bližali so se h »klopi pokore«, ki ima pri Armadi blizoma enak pomen, kakor pri nas izpovednica. Tam jih je Booth objemal kakor brate ter z njimi molil. Prvokrat v svojem življenju so čutili v svojem srcu čista čuvstva in spokorne misli, bili so »rešeni« ter postali goreči udje »krščanske misije«, kakor je Booth poimenoval prvo svojo obči-

no. V molitvi in v odkritosrčnem, iz globočine srca izvirajočem kesanju je Booth vselej spoznaval rešitev in zanesljivo, trajno pobožnanje. »Le nič kar ne delajte navidezno, polovičarsko!« — je bilo Boothovo geslo in to načelo pridigujejo njegovi pristaši dozdaj. In iz nekdanjih grešnikov, malopridnežev in izvržencev mu je izrasla duhovna družina, ki se je zopet razširila na vse strani, da pridiguje in pobožnjuje druge. Na zastarele pijance in zakrknjene lopove je uplivalo ravno taka vrsta pridigarjev, ki so se sami šele pred kratkim izpreobrili, z nedopovedljivim dojemom. Ta ali oni izmed poslušalcev je spoznal v pridigarju svojega nekdanjega tovariša in je debelo gledal, kako se je ta izpremenil v svojem mišljenju in vedenju. In »krščanska misija« se je tekom časa tako razširila, da je Booth že pomisljal na to, kako bi zanj to z drugimi sredstvi delal propagando med svetom.

O tem se je nekoč Booth posvetoval s svojci, hoteč izdati knjižico, ki bi v njej bili označeni nameni in težnje misije.

»Krščanska misija je prostovoljna armada izpreobrnjenih delavcev« — predlagal je nekdo definicijo dosedanjega društva. »Ne — v besedo mu je segel Booth — ne, mi nismo prostovoljci! Mi čutimo, da moramo delati, kar delamo, mi smo in moramo biti vedno v službi. Mi nismo armada prostovoljcev, temveč armada rešitve.« Ta prizor jim je dal naslov ter jim obenem ponudil upravo. Boothova soproga je še isto noč izumila uniformo za oficirje, ki je bila takoj odobrena, kajti Both, ko je videl v svoji ženi toli požrtvovalno in gorečo pomočnico, nikar se ni obotavljal pripoznati že takrat popolno enakopravnost spolov.

V armadi rešitve ima oficirka enako plačo kakor oficir, saj z njim sodeluje v vseh težavnih in odgovornih, samozatajevanje terjajočih dolžnostih in opravilih. Da, ako opazujemo natančneje, uverimo se, da žene v Armadi imajo malodane težavnejše opravilo kakor možje, brez njih bi bila Armada rešitve nemogoča. Nimamo tu pred očmi le takih opravil, ki se z njimi lahko pečajo le žene, ker so jim takorekoč prirojene. Oficirke se drznejo obiskovati tudi slaboglasne krčme, beznice in razupite hiše, tam pokleknejo pred pijance in vlačuge ter jih za Boga prosijo, naj se vendar pobojšajo. To včasih gane v dušo tudi najbolj pokvarjenega človeka, da se spozna in pobojša.

Tretji in zadnji korak v Boothovem življenju. Zopet je poteklo več let, Armada se je razširila preko mej Anglije. Sprva so se ji ljudje porogovali in posmehovali, zaletavali so se v njo, a vse to so bili le kamenčki, ki jih niso ustavljali »na marš«. Cerkva niso imeli. Besedo božjo so označevali kjer si bode: na ulici, na dvorišču, v gledališču, če jim je bilo na razpolago, v gozdičih, v drevoredih, skratka — ob vsaki priliki. Začetkom je to pač bilo nekoliko čudno, ko so hodili po ulicah z rdečo bandero, na kateri je vselej napis: »S krvjo in z ognjem« in sicer po njihovem razlaganju »s krvjo Odrčenjskovo in z ognjem sv. Duha.« Potoma so popovali, trobentali, ploskali in splohi razsajali. V ulicah in ob voglih, kjer je največja revščina in popačenost, se po navdi ustavijo, oficir izpregovori nekaj besed o izpreobrnjenju. Armada na maršu zopet zapoje ter se s svoj vreščeco godbo pomika naprej v shodnico. Svojo molilnico ima Armada navadno v najbolj zapuščenih delih mesta in njena notranja oprema malodane iznenadja po barski neokusnosti. Na stenah so napisani razni verzji, recimo: »Brezbožne čaka goreči pekel«, ali »Hiti in reši svojo dušo« in pod. V spredini dvorane je oder za pridigarja. Za odrom je vrsta klopi stopnjena razstavljenih, tja se vsedejo vojaki Armade in godci. Pod prižnico je najbolj imeniten del vsega inventarja, »klop pokore«, kjer se s satanom bi-je odločilni boj. Za občinstvo je določena tudi vrsta klopi.

Čim se poslušalci vsedejo, pride k njim oficirka, navadno mlado dekle, v lični uniformi ter ponuja vsakomur zadnjo številko ilustrirane časnika. To je glasilo Armade, ki prijavlja poročila »Z bojišča« in informacije za vojake. Morate si kupiti številko, ker so v njej pesmi, ki se bodo pele pri pobožnosti. V soboto zvečer raznašajo oficirke časnik po gostlinah in kavarnah svojega okraja ter ga ponujajo gostom.

Med tem stopi na prižnico oficir, moštvo zaploska, godba obmoli, poveljniki naznani pesem, ki se bo pela in predstava se prične. Turki boben in harmonike se »razpojo«, vojaki vrešče, z rokama ploskajo, z nogama pa privdajajo, občinstvo pa, ki si je že pesmice kupilo in plačalo, vrešči zraven. Te pesmi imajo po navadi znane posvetne napeve, da jih ljudje lažje in rajši pejejo.

(Konec priložnosti.)

Dnevne vesti.

Uradniška službena pragmatika. Z veliko težavo je poslanska zbornica spravila pod streho uradniško pragmatiko. Nič posebnega ni ta pragmatika, saj je sad kompromisa med velikimi strankami in so ji bili nasprotni pravzaprav samo smrtni sovražniki uradniškega stanu — slovenski klerikalci. Res, vlada se je spirala pragmatiki, toda ne toliko iz stvarnih nagibov, kakor iz drugih razlogov. Saj je znano, da je baron Reinhold zaupno rekel: Če obvelja pragmatika, se je bati, da bo zmanjšalo oficirjev in bodo ljudje raje uradniki postali. Vendar reprezentira pragmatika, kakor jo je sklenila poslanska zbornica, pravo ljudsko vojo avstrijsko. Gospodica zbornica te volje neče uvaževati, nego hoče govoriti po vplivu vlade pragmatiko pokopati. Boj se bo izbojeval na parlamentarnih tleh, a značilno je, da so slovenski klerikalci z navdušenjem pozdravili naznanilo, da hoče gospodica zbornica uradniško pragmatiko kar kratkim potom zadaviti. V tem se pač najbolj zrcali srdito sovraštvo, ki je goje klerikalci do uradniškega stanu, kateremu ne privoščijo niti urejenih pravnih odnošajev v službi, niti poštenega plačila za posleno delo.

Kako pišejo nemški listi o dinastiji? »Alldeutsches Tagblatt« pripisuje serijo člankov pod naslovom »Die Dreiteilung Österreich - Ungarns und die Alldeutschen«. V enem izmed teh člankov čitamo: »Nagodba z Ogrsko je bila sklenjena med nosilcem krone in med Madžari. Pri tem ni bilo zaslišano avstrijsko parlamentarno zastopstvo, marveč je bilo enostavno postavljeno pred gotovo dejstvo, čegar priznanje se je nato izsililo potem nekonstitucionalnih vplivov in z uporabo koruptivnih sredstev. Na Ogrskem pa so se z nagodbo izročile na milost in nemilost Madžarom vse nemadžarske narodnosti — Nemci, Slovaki, Srbi, Hrvatje in Romuni, ki so leta 1848. z orožjem v roki branili dinastijo proti revolucionarnemu uporu Madžarov. Nasproti Rusiji, ki je dala dinastiji na razpolago celo armado proti madžarski revoluciji, se je na enak način dokumentirala zgodovinska hvaležnost habsburške hiše. Dinastija je torej pri dualistični preustrojitvi države upoštevala samo svoje dinastične interese... Tako je dinastija priznala Madžarom državnost neodvisnost, tako jim je izročila namilost in nemilost nemadžarske narodnosti, zaščitnike in branitelje dinastije v času, za dinastijo najkritičnejšem, ko so Madžari odstavili habsburško hišo od ogrskega prestola. Ti spomini na zgodovinska fakta so potrebni, ker se sedaj zahteva od Nemcev, da opuste vsak odpor proti političnim načrtom, ki jih odobruje prestolonaslednik... Denimo, da bi tako pisali mi. Vsi nemški gozdovi bi zasumeli in po vsem nemškem časopisu bi šel en glas: »Vidite, takšni so Slovenci, sedaj si upajo celo že napadati vzvišeni vladarski dom. Državne oblasti, kje ste?« In takoj bi se pojavil državni pravdnik, ki bi nas tiral pred sodišče. Nemškimi listom se seve nič ne zgodi, ker imajo privilegij, da si smejo v Avstriji vse dovoliti, da celo napadati cesarja samega. Ja, Bauer, das ist was anderes!

Državna policija v Ljubljani. V zadnjem času se je mnogo ugrabilo, v kateri hiši se bo nastanila državna policija. Nekateri listi so celo že navajali hiše, ki pridejo, oziroma ne pridejo pri tem v poštev. Informirali smo se o stvari ter izvedeli, da še sploh ni odločeno, v kateri hiši se namesti državna policija. Deželna vlada je dala komisijonalno ogledati 20 do 30 objektov, ki so se ji ponudili za nastanitev državne policije. O teh komisijonalnih ogledih so se sestavili zapisniki in ti zapisniki se predložijo ministrstvu. V katerem posloju se bo nastanila državna policija, tega ne bo odločila deželna vlada, marveč ministrstvo samo. Odločitev v tem oziru bo padla morda še le meseca oktobra, zato je popolnoma izključeno, da bi državna policija v Ljubljani že jela posloovati s 1. januarjem 1913. Strank v hiši, ki bo sprejeta za državno policijo, namreč ne morejo kar čez noč postaviti na cesto, marveč jim je treba pravočasno odpovedati. Avgustov odpovedni termin je že potekel, prihaja torej v poštev samo še novembrski termin. V najugodnejšem slučaju lahko torej prične državna policija posloovati 1. februarja 1913. Ker pa bodo v posloju, kjer se namesti drž. policija, prav gotovo potrebne še razne poprave in adaptacije, ni pričakovati, da bi ta policija jela funkcionirati pred marcem ali aprilom prihodnjega leta.

Imenik volilcev za VI. volilni okraj (kolizejski okraj) je razpodeljen od danes do ponedeljka v gostilni g. Ruša na Marije Terezije cesti št. 6.

Ker je imenik zelo pomanjkljiv, zato naj se vsak volilec prepriča, ako je pravilno vpisan in če je sploh vpisan. Vse reklamacije pa preskrbi društveni odbor. Sodišljeniki, ne zamudite prilike, prepričajte se, ker nasprotniki hudo razvijajo agitacijo.

— Priprave za vseslovenski cvetlični dan so v polnem teku. Oklici podružnicam Ciril-Methodove družbe in sokolskim društvom po vsem Slovenskem so že razposlani. Važno je sedaj, da se v vseh krajih osnujejo krajevni pripravljalniki odbori za cvetlične dneve. O bistvu in pomenu »cvetličnih dni izide v kratkem po slovenskih listih večji sestavek, ki bo vseboval potrebne informacije za to prireditev. Kjer se sklone prirediti cvetlični dan, naj se ne pozabi takoj to sporočiti centralnemu odboru za vseslovenski cvetlični dan v Ljubljano. Sedaj se je kot prva prijavila za prireditev cvetličnega dne Ciril-Methodova podružnica in sokolsko društvo na Viču pri Ljubljani. Naj povsod brez odloga slede temu vzgledu; kajti cvetlični dnevi po vseh slovenskih krajih se morajo vršiti od 1. do 8. septembra. V Ljubljani pa bo cvetlični dan v soboto 14. septembra popoldne in celo nedeljo 15. septembra. Rodoljubke po deželi se sedaj prosimo, da nam bi poslale v Ljubljano svežih cvetk v taki množini kakor lani. — Vsak naj bo prepričan, da se žrtvuje najkoristnejšemu narodnemu delu, če sodeluje pri cvetličnem dnevu.

— Slavnostna komisija lepševalnega odseka si je ogledala v Ljubljani 4. t. m. cvetlični kinč raznih okenj, ki jih je krasil najmanj že kaka dva meseca preje. Sedaj pa hodi tudi izpraševati neki stražnik po imenih lastnikov okrašenih okenj. Da ne bi nastala kaka neljuba, nepotrebna pomena, naj se tukaj omeni, da so nekateri — malo jih je — kakih deset dni po ogledu dotične komisije, ne ve se, ali iz zavisti, nevednosti ali neumnosti, poskusili okrasiti svoja okna z napol odcvetelimi astrami in drugim neharmoničnim — šavjem. Onim, ki pa gojijo že mesece, od spomladi, z vso skrbjo in v nemo cvetlice v kras mesta, se tu in menda tudi drugje izreče zaslužena pohvala.

— Iz sokolskih krogov se nam piše: Pri zadnjih sokolskih telovadbah se je pokazalo, kako težko je telovadecem telovaditi po godbi. Ali ne bi bilo prav, ako bi kak podjetni izdelovatelj gramofonskih plošč dal napraviti eno z vajami Ljubljana 1913. Seveda bi morala biti godba, ki bi jih igrala, dobra.

— Vojaški koncert v prid mestnim revežem. Snoči je priredila godba 17. polka v Unionu koncer, katerega čisti dohodek je namenjen za reveže mesta Ljubljane. Koncert je v vsakem oziru vrlo uspel. Zbralo se je številno udeležencev, med katerimi so bili posebno zastopani častniki in uradniki, kakor tudi ljubljanski trgovski in obrtniški krogi. Godba je igrala izborno in žela obilo priznanja, tudi mestni reveži bodo imeli od te prireditve precejšnjo korist.

— Kranjski avtomobilni klub priredi ob priliki letošnjega občnega zbora, dne 31. avgusta t. l. klubovni izlet na Gorenjsko. Odhod vozov iz Ljubljane ob 7. uri zjutraj čez Kranj, kjer se pridružijo člani iz Trčica in Kranja. Proga pelje potem čez Jesenice k Belopeškim jezerom in zopet nazaj čez Dobravo na Bled. Skupni obed v parkhotelu »Imperial«; ob 4. uri popoldne redni občni zbor. Po občnem zboru vožnja okrog jezera in pozneje z ladijami po jezeru. Ljubljanski člani se zbirajo pred klubovnim lokalom (Tourist - Office, Miklošičeva cesta 6.)

— Cena goveji živini znaša od 88 v do 1 K živa vaga. Erar je prevzel za manevre vole tako, da jih 12 ur hrani in napoji in plača potem živo vago po 97 v. O tem se lahko vsakdo prepriča pri tukajšnji intendanci. Mesarji morajo živino seveda po isti ceni plačevati. Torej je neresnična vest, da je cena goveje živine padla za 50 %.

Morilka svojih otrok. Neža Burja, ki je na Bledu zaklala svojih četrto otrok in potem pobegnila, se je povrnila na svoj dom. Mislilo se je, da je skočila v jezero, a bila je skrita v senu pod streho, kamor je bila nesla seboj hleb kruha. Ko se je vrnila, so se je ljudje kar vstrašili, tako strašno je izgledala. Obledo je imela vso zamazano od posušene krvi. Neža Burja je povedala, da je hodila ponoči gledat svoje zaklane otroke, ležeče na mrtvaškem odru in je izražala veliko veselje, da je spravila otroke s sveta. Orožniki so jo prijeli in jo izročili deželnemu sodišču v Ljubljani. V tvek je bil pogreb otrok, ki jih je lastna mati zaklala. Udeležba je bila velika.

Kinematograf »Ideal«. Danes v petek, dne 23. avgusta specialni večer: 1. Slike iz spodbujanja Pincgana. (Potovalna slika.) 2. Neljuba zamenja. (Komično.) 3. Sreča v nesreči. (Drama.) 4. Teddy dobi obisk. (Velekomično.) 5. Spreten mož brez k.

(Interesantno). 6. Roman izgubljenega. (Zanimiva drama, samo zvečer.) 7. Oklopica pri pomorskih manevrih. (Lep naraven posnetek.) 8. Fric skrbi za svojega očeta. (Velekomično. Igra gledni Abelard.) — Jutri v soboto »Črna mačka«. Učinkovita drama v 2. delih. V torek »Sala maske« z Henny Porten.

Velika tatvina, 300 K nagrade. Od 1. do 20. avgusta je bila v Mariboru ob Dravi ukradena 40 cm dolga, osemoglasta, masivna srebrna skleda, vredna 500 K, 12 srebrnih nožev, vrednih 200 K, 12 francoskih vilic, vrednih 200 K, 12 dezertnih srebrnih nožev in vilic, vrednih 300 kron, vse z monogrami A. M., 12 srebrnih nožev in vilic z monogrami J. P., vrednih 200 K, pozlačeno, srebrno biserno namizno orodje, vredno 120 K, 12 srebrnih žlic z monogramom J. P., vrednih 150 K, dve veliki srebrni žlici, vredni 32 K, velik srebrni nasadek z monogramom A. M. vredni 150 K, srebrna, 20 cm dolga, 15 cm široka in 10 cm visoka tobacnica z napisom: »Meinem lieben Ernst Weinachten 1904«, vredna 300 K, kakor tudi še več drugega dragocenega namiznega orodja in luksurijskega. Kdor izsledi tatu, odnosno dobi ukradene dragocenosti nazaj, mu je obljubljeno od oškodovanca 300 K nagrade.

Najdena vtopljenka. Dne 8. julija so našli v Vrbskem jezeru truplo neke okoli 55 let stare ženske srednje velikosti. Imela je črno naglavno ruto, črnkasto rdečo črsto bluzo, tako krilo, sivkast predpasnik in čevlje na zadržo. Na desnem srednjem je imela zlat prstan. Poleg trupla je bil črn slamnik s črnim pajčolanom. Ker se identiteta opisane ženske ni dognala, se dotičnik, ki bi zmožl podatke o tozadevne podatke, naprosi, da jih sporoči mestnemu magistratu ljubljanskemu, ali okrajnemu glavarstvu v Celovcu.

V znamenju alkohola. Snoči si ga je bil neki lahkoživček malo preveč privoščil in ker so bili po Poljanah že vsi prostori, iz katerih »Bog roko ven moli« zaprti, si je nekaj časa po cesti krevsajoč hladil svoje živce, potem se pa usedel na prag policijske stražnice in klical stražnika ven, kateri je res prišel in mu pokazal pot dalje. Nekoliko časa je veseljak mirno meril svojo pot, a kmalu mu pade nova muha v glavo. Hipoma se vsede na sredi ceste v prah ter začne vrteti liki vrtljak in glasno vpiti »o, o, o« dokler nista prišla na pozorišče njegova dva prijatelja in ga s težavo spravila domov.

Natakarica pobegnila. Včeraj je dobila policija brzojavno obvestilo od c. k. orožniške postaje v Kraljevi, da je natakarica Karolina Lapornik, rojena 1887 pri sv. Lenartu na Štajerskem iz službe pobegnila in poneverila 300 K denarja; poleg tega pa tudi odnesla svojem ljubimcu natakarju Milanu Zarkoviču zlato veržico in srebrno tula uro. Policija je Lapornikovo izsledila v nekem hotelu in aretovala. Za poneverjeni denar si je aretovanka že nakupila več nove obleke. Izročili so jo deželnemu sodišču.

Tatvina. Častniškemu slugi Ludoviku Reinhoferju sta bila snoči iz neke veže na Rimski cesti ukradena dva polsvilnata dežnika in sicer eden moški, drugi pa ženski.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpravljalo z južnega kolodvora v Ameriko 27 macedoncev, 15 Hrvatov, in 10 Ogrov, na Eger je šlo 17 Hrvatov, v Inmost 18 Hrvatov, na Dolenjsko pa 25 Kočevarjev.

Kavarna »Prešern« v Ljubljani je sedaj povsem na novo prevrejena, opremljena z novimi biljardi itd., tako, da se sedaj reprezentuje kar najbolje cenjenim gostom.

Narodna obramba.

8. september. Prijatelj! Se še spominjaš veselih uric, ki si jih kdaj preživel v prijaznem Grosupljem? Lepa prilika! Dne 8. septembra lahko se enkrat preživiš dni preteklosti, se še enkrat naslajaš — ne ob spominih — na lepoti kraja, krasoti jesensko barvanih poljan in gozdov ter gostoljubnosti naših deklet. Zraven pa izpolniš dolžnost naši majki, Ciril - Methodovi družbi. Nje podružnici v Grosupljem priredita dan veselice. Kdo bi pač ne šel v lep jesenski popoldan? Zatorej na svidenje!

Volilski imenik za dopolnilne deželnozbornske volitve

je od 19. do včeraj 26. t. m. v posvetovalnici na magistratu razporejen.

Naprednjaki! Sodišljeniki!

Prepričajte se, če ste pravi volilni vpleteni v imenik.

Društvena naznanila.

V nedeljo 25. t. m. priredi društvo »Bratstvo« velik mladinski shod v društvenih prostorih v »Narodnem domu«. Začetek ob 10. uri dopoldne. Pridite mnogoštevilno.

Razgled po slovanskem svetu.

— Češki šolarji na Dunaju. Od 242.386 otrok, ki so l. 1910 obiskovali ljudske in meščanske šole dunajske, je bilo 13.048 čeških otrok, za 256 več nego l. 1909. Ta prirastek je precej znaten, mnogo večji nego v preteklih letih. Vzrok temu je nedvomno ta, da so zaprli češke šole na Landstrasse in v Meidlingu, vsled česar so se morali češki otroci zapisati v nemške šole. V ljudskih šolah je bilo 5044 čeških dečkov in 6285 čeških deklic, dočim je bilo v meščanskih šolah 672 dečkov in 1047 deklic češke narodnosti. Če primerjamo število razredov s številom učencev, tedaj vidimo, da pripade na en razred ljudske šole povprečno 50 učencev, na en razred meščanske šole 49 učencev. Na podlagi tega merila bi moralo biti na Dunaju za češke otroke, ki obiskujejo češke ljudske šole, 227 razredov ljudskih šol in 36 razredov meščanskih šol. Razen tega je bilo pa po poročilih dunajskega mestnega magistrata v privatnih dunajskih ljudskih šolah 1095 čeških otrok, za katere bi bilo zopet treba 22 razredov, ali štiri šole ljudske in meščanske. Za češke otroke, katerih število je priznal dunajski magistrat sam, bi bilo treba 62 ljudskih in meščanskih šol s 283 razredi. In take so razmere v rezidenčnem in glavnem mestu Avstrije.

— Ruščina v srbskih šolah. Z začetkom prihodnjega šolskega leta bodo uvedli na gimnazijah na Srbkem v 7. in 8. razredu pouk ruščine in sicer po tri ure na teden kakor obilnatni predmet.

— Jugoslovanski klub v Bremenu. V Bremenu so osnovali »Jugoslovanski klub«, ki hoče širiti med ondnotnimi priseljenimi jugoslovanskimi delavci prosveto, da bi s tem povzdignil tudi njihovo gmotno stanje. Strankarstvo je izključeno. Priredil bo tudi tečaje za analifete. Predsednik je M. Tarbuk, Nachtigallstrasse 3, Bremen.

Telefonska in brzojavna poročila.

Minister notranjih del pri cesarju.

Dunaj, 23. avgusta. Minister notranjih del baron Heindol se je danes z avtomobilom odpeljal v ISI, kjer ga cesar sprejme v posebni avdienci.

Minister javnih del dr. O. Trnka.

Dunaj, 23. avgusta. Minister javnih del dr. O. Trnka se je danes vrnil na Bled. Prihodnji teden zapusti letovišče in se definitivno vrne na Dunaj. Dne 2. septembra odpotuje minister na Češko, kjer si ogleda razne vodne zgradbe.

Odsek za socijalno zavarovanje.

Dunaj, 23. avgusta. Permanentni odsek za socijalno zavarovanje bo sklican na dan 17. septembra. Odsek bo potem nadaljeval svoja posvetovanja, če le mogoče, brez večjih odmorov, da pripravi predlogo o socijalnem zavarovanju za razpravo v državni zbornici.

Nizjeavstrijski deželni zbor.

Dunaj, 23. avgusta. V političnih krogih zatrijujejo, da bo nizjeavstrijski deželni zbor sklican na kratko zasedanje dne 25. septembra.

Inhibirana brzojavka.

Dunaj, 23. avgusta. Podpredsednik »Hrvaške stranke prava« v Dalmaciji je poslal ministru notranjih del baronu Heindolu brzojavni protest proti šikaniranju in neprestanim konfiskacijam hrvaških listov od strani državnih pravdnistev. V brzojavki je poudarjal, da se te konfiskacije vrše brezdvomno na željo kraljevskega komisarja Cuvaja. Državno pravdnistvo v Zadru je to brzojavko konfisciralo in prepovedalo poštnemu uradu, jo odposlati na Dunaj.

Aeroplani za vojaško upravo.

Dunajsko Novo mesto, 23. avgusta. Vojaška uprava je danes prevzela 14 novih aeroplanov, ki bodo tvorili jedro avstrijskega zračnega brodiva.

Stališče kraljevskega komisarja Cuvaja.

ISI, 23. avgusta. Ogrski državni poslanec Heltay, ki biva tukaj, se je izrazil o razmerju med ministrskim predsednikom dr. Lukacem in komisarijem Cuvajem tako: »Dr. Lukacs hoče Cuvaju dati na razpolago dovolj časa, da pacificira Hrvaško. Lukacs je namreč prepričan, da je Cuvaj edini mož, ki je sposoben, da uvede zopet normalne razmere na Hrvaškem.

Zagreb, 23. avgusta. Konferenca, ki sta jo imela dr. Lukacs in komisar Cuvaj, je vzbudila tukaj splošno pozornost. V političnih krogih upajo, da bo kmalu konec komisarijata in da se že v najbližjem času razpišejo nove saborske volitve.

ISI, 23. avgusta. Kakor se čuje, bo cesar v prihodnjih dneh sprejel v posebni avdienci komisarja Cuvaja.

Cuvajev brat plemič.

Zagreb, 23. avgusta. Brat kraljevskega komisarja Cuvaja, šolski nadzornik Anton Cuvaj je dobil zase in svoje naslednike plemstvo s pridvkom »Careodan«.

Srbski poslanik v Rimu na letovišču v Opatiji.

Opatija, 23. avgusta. Bivši srbski ministrski predsednik sedaj srbski poslanik v Rimu dr. Mihajlo Vulić je došel semkaj in ostane tukaj na letovišču nekaj tednov.

Francoski zdravniki v Opatiji.

Opatija, 23. avgusta. Semkaj je došlo okrog 100 francoskih zdravnikov, ki se nahajajo na zabavnem in poučnem potovanju po Sredozemskem morju.

Črnogorci proti Turčiji.

Cetinje, 23. avgusta. Na javnem trgu tu je bila velika protestna skupščina proti dogodkom v Stari Srbiji in proti turškim zločinstvom v Makedoniji. Na shodu je bilo navzočih več sto ljudi. Ko so razni govorniki označili položaj, je bila sprejeta resolucija, v kateri se pozivata kralj in vlada, da z orožjem v roki napravita kraj trpljenju rodni bratov v Makedoniji in Stari Srbiji. — Ob enem se je sklenilo poslati brzojavni pozdrav v Sofijo s pozivom, naj se tudi bolgarski bratje udeležijo akcije za osvoboditev makedonske raje.

Dogodki na Turškem. — Revolucija v Makedoniji in Albaniji.

Carigrad, 23. avgusta. Konzularna poročila potrjujejo, da so vsi Albanci odšli iz Skoplja.

Solun, 23. avgusta. Za valijo v Solunu je bil imenovan Daniš bej.

Pariz, 23. avgusta. Iz Carigrada poročajo: Ministrski svet je sklenil z ozirom na mirovna pogajanja z Italijo in z ozirom na to, ker se ni bati napadov na maloazijsko obrežje, odposlati šest divizij, ki so v Smyrni, v Makedonijo, kjer naj branijo mejo proti Bolgariji in Crni gori.

Skoplje, 23. avgusta. Večina tukajšnjega bolgarskega prebivalstva je zapustila mesto. Odšli so vsi uglednejši in imovitejši trgovci, ker se boje, da bodo ali vojaki ali pa še tu preostali Albanci ječi ropati po mestu. Z Bolgari so zapustili mesto tudi pristaši mladoturske stranke, med njimi tudi orožniška častnika Gjermal efendija in Mehmed efendija.

Skoplje, 23. avgusta. Zaradi dogodkov v Kočanih je oblast dala aretirati 7 Bolgarov in dva Turka. Iz okoliških vasi prihajajo še vedno ljudje, ki so pri onem klanju bili ranjeni.

Skoplje, 23. avgusta. Albanci so naskočili vojaška skladišča in zalogo orožja v Peči, Djakovici in Prizrenu, ter jih oropali. Orožje so si razdelili med sabo.

Bitoli, 23. avgusta. Revolucionarni komite za srednjo Albanijo je izdal proklamacijo opremljeno s dvo-glavim orlom Skender - begovim. V tej proklamaciji se pozivajo vsi Albanci na splošno vstajo. Proklamacija končuje z besedami: »Prišel je trenutek, da osvobodimo domovino. Mi zahtevamo svobodo in avtonomijo Albanije. Za ta naš ideal se bomo borili z vsemi sredstvi do smrti.

Carigrad, 23. avgusta. Včeraj je odšlo iz Skoplja 5 posebnih vlakov, ki so vozili vojaštvo namenjeno na črnogorsko mejo. V Velešu in okolici je koncentriranih 27 bataljonov.

Carigrad, 23. avgusta. Turška vlada je prejela iz Črne gore obvestilo, da hoče kralj Nikita za vsako ceno ohraniti mir, vendar pa je bil kralj primoran odrediti demo mobilizacijo črnogorske armade pod pritiskom dogodkov, ki so se dvigali na turško - črnogorski meji.

Carigrad, 23. avgusta. Skupina ameriških finančnikov se pogaja s turško vlado za koncesijo za zgradbo sladkornih tovarov na Turškem.

Maroko.

Pariz, 23. avgusta. »Agence Havas« poroča iz Eksarja: Proklamacija Muley Jussufa za maroškega sultana se je popolnoma mirno izvršila.

Odlikovanje japonskega cesarja.

London, 23. avgusta. Kralj Jurij je podelil japonskemu cesarju Jošohitu najvišji angleški red »Red hlačen podveze«. Odlikovanje izroči cesarju princ Artur, ki se v ponedeljek odpelje v Tokio, kjer bo kralja zastopal pri pogrebu cesarja Mutsuhita.

Revolucija v Nikaragni.

New York, 23. avgusta. Vladna armada, ki je štela nad 7000 mož je doživela velik poraz. Upornikom se je posrečilo razbiti vso armado in jo pognati v beg.

Bazne stvari.

* **Naslednik generala Bootha.** Za naslednika generala Bootha so izbrali njegovega najstarejšega sina Bramwella Bootha.

* **Poskušan umor in samomor.** Iz Bruselja poročajo: V Courcelles so prijeli markizo Dellamott d'Ahrenberg, ki se je hotela s svojimi tremi nedoletnimi otroci utopiti. Markiza je baje nevrastenična.

* **Obsojeni ruski vojaki.** Iz Taškenta poročajo: V procesu zaradi revolte med saperji je bilo petindvajset vojakov obsojenih na vislice, 112 k prisilnemu delu, 79 v ječo, 15 v takozvani disciplinarni bataljon, 7 jih je bilo oproščenih.

* **Velika tatvina.** Iz Milana poročajo: Neznani tatovi so predvčerajšnjim ponoči v vilo senatorja grofa Pietra Sormanija v Bolate pri Milanu ter ukradli dragocene stvari v vrednosti 206.000 lir in bogato zbirko starih novcev.

* **Organizacija baletnih pesalk.** Iz Berolina poročajo: Baletne pesalke se hočejo organizirati. Prve dni septembra se vrši zborovanje, na katerem bodo govorile in sklepale o pripravljalnih delih za to organizacijo.

* **Upor na ruski vojni ladji.** Iz Petrograda poročajo: Moštvo križarke »Kagul« ruske mornarice v Črnem morju se je vprlo in pomorilo častnike. Ker vpora niso mogli drugače zadušiti, so začeli s obrežja streljati na križarko ter jo razdajali. Križarka se je z moštvom vred potopila.

* **Sufragetke v Marijinih varih.** V Marijinih varih, kamor so za angleškim ministrom, Lloyd-Georgejem, prišle tudi angleške sufragetke, so uvedli posebno stražo za ministrice. Predvčerajšnjim so sufragetke poslale ministru dragocen šopek s trakovi v angleških barvah, na katerih je bil napis: Votes for women!

* **Köpenikiada na Ogrskem.** Iz Budimpešte poročajo: V huzarsko vojašnico v Ersekujvarju je prišel neki mož, oblečen kakor nadporočnik ter zahteval, naj mu pokažejo hleve. Inspiciral je hleve ter si dal nato osedlati enega izmed najlepših konj, na katerem je potem odjahal — na veliko žalost potegnjenih huzarjev.

* **Čuden novoporočenec.** Iz Berolina poročajo: Tu so aretirali nekega moškega v ženski obleki, ki ga imajo za bančnega uradnika Brünig, ki je izvršil v draždanski banki veliko poverjenj. V njegovem spremstvu je bila neka izvanredno lepa, elegantna dama. Policijskemu komisarju je rekel neznane, da je s svojo soprogo na svatbenem potovanju, vendar se pa ni mogel legitimirati.

* **Poneverjenja bančnega uradnika.** Iz Berolina poročajo: Uradnik Schaffhausenske banke Friderik Klotzsch je izvršil več sleparij. Predvčerajšnjim so ga prijeli v njegovem stanovanju v Charlottenburgu. Poneveril je za večjo vsoto vrednostnih papirjev. Od aprila preteklega leta je prodal za 50.000 mark poverjenih papirjev in denar zapravil. Pred tremi dnevi je prodal še ostali del vrednostnih papirjev za 70.000 mark. Denar pa naložil v banki, pri kateri je služil.

* **Nezgode v gorah.** Iz Milana poročajo: Turista Camplanija in Serinija iz Brescie, ki so ju že dva dni pogrešali, so našli pod neko skalo gore Bastone v snegu mrtva. — Iz Merana poročajo: Predvčerajšnjim so šli trije turisti brez vodnika čez Marti-Grat na Ortlerja. Ker so bili najbrže v nevarnosti, so jim iz praške koč poslali dva vodnika na pomoč. Na povratku sta padla neki turist in neki vodnik v ledenikovo razpoklino. Turista so rešili. Vodnik Jožef Angerer iz Gomagosa je pa padel sto metrov globoko in obledel mrtve.

* **Strupene gobe.** Z Dunaja poročajo: Soprog generalnega ravnatelja Tennenbauma akc. družbe za izdelovanje papirja v Neusidlu, ki je s svojimi otroci v Schleglmühlu, je pred par dnevi na sprehodu nabirala gobe, ki jih je imela za šampinjone. Zvečer so jih imeli za večerjo. Kmalu nato je zbolela gospa Tennenbaum, en otrok in dve služkinji na znakih zastrupljenja. Zbolele osebe še niso izven nevarnosti. — Iz Pištyana poročajo: V vasi Vagdebröd je zbolelo petnajst družin zaradi zastrupljenja z gobami. Pet oseb je že umrlo.

* **Nemške kolonije in mnogoženstvo.** Nemški kolonialni časopisi predlagajo, naj se uvede v afriških kolonijah davek od žen. Časopisi trdijo, da so tam žene blago, imetje. Treba je torej to »blago« obdavčiti. Če ima zamorec le nekoliko denarja zbranega, tedaj si najprvo kupi ženo, čeprav ima že prej eno ali pa več žen. Tako se nalaga kapital. Ideal vsakega zamorca v nemških kolonijah je, imeti pet ali šest žen, ki mu naj delajo v gospodarstvu, da more

sam lenariti. Omenjeni nemški časopisi predlagajo, naj se davek plačuje le od več žen in naj bo progresiven. Čim več žen, tem višji davek od vsake žene. Davek bi lahko mnogo donasal, posebno v pokrajinah, kjer je uvedena gospodarska kultura po evropskem načinu. Tam ceno žen jako stopa. V nekaterih krajih so se v poslednjih letih cene žen podvojile. Vsled mnogoženstva cvete v nemških kolonijah trgovina z ženskami. Že mlade, osemletne deklice se prodajajo, in trgovina je tako živahna, da dajo kupci aro vnaprej še za mlajše deklice, samo da si zagotovijo predkupno pravo. Toda kaj reče in dela Nemčija napram tem razmeram v svojih kolonijah? Kulturna Nemčija ne napravi ničesar. Zdaj bodo morda uvedli prej omenjeni davek, da bi tudi Nemčija kaj imela od te trgovine.

Tajništvo N. N. S.

Wolfova ulica št. 10, I. nadst. posluje vsak dan od 9.—12. dop. in od 3. do 8. večer, ter daje vsa reklamacija zadevajoča pojasnila.

Zahvala.

Podpisano vodstvo izreka tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem onim, ki so pripomogli, da je XXIV. glavna skupščina »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev« dne 10. in 11. avgusta t. l. v Celju uspešna tako lepo. Prav posebno se zahvaljuje pripravljalnemu odboru, posebno njegovemu načelniku tovarišu Franu Brinarju in njegovim gospej soprogi, za obilni trud, ki ga je imel s pripravami za Zavezino zborovanje; slavni »Posojilnici« v Celju za prepustitev prostorov v Narodnem domu za zborovanja; gg. dr. Ivanu Lahu, Engelbertu Ganglu, Karlu Kvedru in Melhiorju Rismalu za njihova izborna temeljita poročila; tov. Franu Brinarju za navdušen govor in iskren pozdrav, ki ga je izpregovoril v imenu »Celjskega učiteljskega društva«; g. dr. Vekoslavu Kokovcu, ki nas je pozdravil v imenu narodno-napredne stranke na Štajerskem; g. ravnatelju H. Schreinerju za lepe besede, s katerimi nas je vzpodbujal k vstrajnemu, neumornemu delu na šolskem polju; tovarišu Viktorinju za pozdrav, ki ga nam je izrekel v imenu češkega učiteljstva; g. Antonu Fiali za pozdrav v imenu »Jugoslovanske narodno-socialne stranke«; damam pevкам in tovarišem pevcem za lepo petje na učiteljskem koncertu; vsem onim, ki so brzojavnim in pismenim potom pozdravili naš shod, vsem dragim in milim gostom neučiteljem, ki so prihiteli med nas, in sploh vsem udeležencem, ki so pripomogli, da je nastopila »Zaveza« tako impozantno.

Vodstvo »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev«. Tajnik: VILIBALD RUS I. r. Predsednik: L. JELENC I. r.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 23. avgusta 1912

Kreditni papirji	Dinar	Blagov
4½% majevna renta	87-25	87-45
4½% srebrna renta	90-35	90-55
4½% avstr. krona renta	87-25	87-45
4½% ogr.	87-10	87-30
4½% kranjsko deželno posojilo	93-50	94-50
4½% k. o. celške dež. banke	90-40	91-40

Srednje	444—	456—
Srednje iz l. 1860 ½	611—	623—
„ „ 1864	288—	300—
„ zemeljske l. izdaje	279-75	291-75
„ „ II.	259—	271—
„ ogrske hipotečne	245—	257—
„ dnm. komunalne	487—	499—
„ avstr. kreditne	484—	496—
„ ljubljanske	69-50	75-50
„ avstr. rdeč. križa	55-75	61-75
„ ogr.	35—	41—
„ banke	31-90	35-90
„ turške	239—	242—

Bankne	443—	444-50
Ljubljanske kreditne banke	646—	647—
Avstr. kreditnega zavoda	536—	537—
Dunajske bančne družbe	104-75	105-75
Južne železnice	712-50	713-50
Državne železnice	1042—	1043—
Alpine-Montan	358—	360-50
Celške sladkorne družbe	280-50	281-50
Zivnostenske banke		

Valute	11-38	11-42
Cekal	117-75	117-95
Mark	95-50	95-65
Frank	94-40	94-65
Lib	254-25	255-12
Rublj.		

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 23. avgusta 1912.

Termin	za 50 kg	11-48
Pšenica za oktober 1912	za 50 kg	9-57
Rž za oktober 1912	za 50 kg	10-02
Rž za april 1913	za 50 kg	9-77
Oves za oktober 1912	za 50 kg	9-77
Koruzna za maj 1913	za 50 kg	7-78

Umrli so v Ljubljani:

Dne 21. avgusta: Angela Dolar, žena mestnega policijskega stražnika, 19 let, Cesta na Rudolfovo železnico 18. — Josip Pok, trgovec in posestnik, 73 let, Stari trg 14.

V deželni bolnici: Dne 19. avgusta: Marija Strukelj, žena železniškega delavca, 38 let. — Jakob Žagar, dninar, 23 let.

Meteorološko poročilo.

čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
22. 2. pop.	737-3	17-1	sl. jvzh.	oblačno
9. zv.	736-1	13-4	sl. szah.	dež
23. 7. zj.	737-2	10-2	sl. zah.	oblačno.

Srednja včerašnja temperatura 14-7°, norm. 18-2° Padavina v 24 urah 3-2 mm.

Štenografino

zmožno strojepisja, ki je že bila v daljši praksi

sprejme takoj 2949

notar Jakob Kogej v Postojni.

Za 12 letnega dijaka

se išče boljše stanovanje,

kjer bi se ne sprejelo več kakor še dva do tri dijake in strogo nadzorovalo. Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

SODE

od olja ali firneža kupuje 2877

Kranjska tovarna lanenega olja v Britofu pri Kranju — Zabret & Komp. —

Steklarska trgovina

M. TUŠEK, LJUBLJANA

Stari trg št. 28 140

priloga po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe. — Prevezje vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.

Prva domača tovarna

omar za led

Simona Praprotnika

v Ljubljani, Jenkova ulica 7.

Prevzemajo se vsa v stavbo in pohištveno mizarstvo spadajoča dela, katera se točno in po najnižjih cenah :: izvršujejo :: Velika zaloga gostilniških okroglih miz. Ceniti se pošiljajo na zahtev brezplačno in poštino prosto

Umetni in trg. vrtnar

Ivan Bizovičar

Ljubljana, Kolezijske ul. 16

1542 izvršuje

šopke, vence in bukete

za razne prilož. — Bole umetniško okrasno in po solidnih cenah.

Prodaja cvetlice, raznovrstne sadike cvetlic in zelenjavo.

Piramidna in kroglasta lavorjeva drevesa ter dekorativne cvetlice

v veliki množini po zmernih cenah.

Naročila na deželo hitro in vestno.

Srednječelne lóbe mirno in čedno

stanovanje s hrano.

Ponudbe s pogoji naj se blagovolijo pošiljati na: »Dijak« poštne ložeče Črnomelj. 2998

Odda se takoj

mesečna soba

Igriška ulica 6. pritličje desno.

Hiša

z lepim, obsežnim vrtom v Novem Vodmatu je pod jako ugodnimi pogoji naprodaj. — Natančnejša pojasnila daje upravitelj. Sv. Petra cesta 40, I. nad. 2940

Poštenega in zanesljivega, približno 14 let starega

dečka

iz poštene hiše 2977

sprejme takoj kot učenca v trgovino z meš. blagom

Anton Primožič, trgovec v Žiréh.

Nova sako obleka

za večjo postavu, prsne širine 100—106,

frak in telovnik 2971

popolnoma novo, za zelo močnega gospoda,

se takoj prodaja po nizki ceni.

Kje, pove upravnistvo »Slov. Naroda«.

Lepo opremljena

2513

mesečna soba

zračna in svetla, event. z električno razsvetljavo, v elegantni hiši poleg deželne muzeja,

se takoj odda

Poizve se:

v Subičevi ulici št. 3. v pritličju.

Nova

velika slovanska tovarna

za piškote, kandite in čokolado

želi v Ljubljani ne predaleč od kolodvora kupiti ca 3000 m² obsegajoče

stavbišče.

Ponudbe naj se pošljejo pod šifro »Moderno« na upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

2998

Mestna učiteljica sprejme

dve deklici

na hrano in stanovanje — Zglasila pošt. »R 75.« na uprav. »Slov. Naroda«

50 kron tedenskega zaslužka

imajo lahko oni, ki znajo nekoliko nemške pisati in za prodajo nove stvari, katero potrebuje bogat ali reven. Prodaj se lahko kot postranski posel. Vprašanja na Karol Ptičar, Neupost, Mezö Nr. 2. Ogrska 2881

Išče se zanesljiv

zidarski polin

Nastop takoj.

Kje, pove upravnistvo »Slov. Naroda«

Proda se takoj hiša

s staro trgovino

vse v lepem, dobrem stanju v velikem trgu na spodnjem Štajerskem. Prodajalna je ena najstarejših v trgu in na zelo lepem prometnem kraju. Cena nizka ali pa se tudi odda v najem. — Vpraša se na upravnistvo »Slovenskega Naroda« pod I. R. 2980

Trgovski sotrudnik

22 let star, v mešani trgovini izučen, dobro izvežban, zanesljiv I. moč, zmožen slovenskega, nemškega in deloma tudi laškega jezika,

želi premeniti svojo službo do 15./10. v kako večjo trgovino.

Dopisi pod: »Zanesljiva moč 100«

Višnja gora (Poste restante).

Sprejme se poslovodjo

steklarski pomočnik

in prodajalka v steklarsko trgovino.

Poizve se v konfekcijski trgovini

V. Lukič, Pred Skofijo 19. 2975

Lepa vinska posoda

na prodaj!

Dne 27. t. m. to je v torek, ob 9. uri dopoldne bode na Laverci pri Lenčetu prostovoljna javna dražba

za več sto transportnih vinskih sodov vsebine 60 do 800 litrov ter 50 hl vina.

Ogleda se jih lahko na Laverci. Kdor rabi lepo, dobro vinsko posodo, naj pride določeni dan k dražbi. 2998

Ana Gorec

Ljubljana, samo Marije Terezije cesta št. 14 (pri »Novem svetu«).

Trgovina s kolesi in posameznimi deli.

Najboljše pneumatike. Izposojevanje koles.

Prostovoljna sodna javna dražba.

V ponedeljek dne 26. avgusta 1912. popoldne

se bo prodajala na licu mesta pod jako ugodnimi pogoji na

prostovoljni sodni javni dražbi